

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 127g/2020

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolul 134¹² alin. (3) din Codul penal
(*starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat*)

CHIȘINĂU

22 octombrie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 27 iulie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 22 octombrie 2020, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult” din articolul 134¹² alin. (3) din Codul penal, ridicată de dl avocat Ion Nichita, în interesele dlui Vasile Ursu, inculpat în dosarul nr. 1r-305/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de către un complet format din dnii judecători Stelian Teleucă, Marcel Juganari și Sergiu Furdui, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Printr-o sentință din 14 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, dl Vasile Ursu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) [*conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe*] din Codul penal.

4. Nefiind de acord cu sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, dl avocat Ion Nichita, în interesele dlui Vasile Ursu, a contestat-o cu recurs la Curtea de Apel Chișinău.

5. Pe 14 iulie 2020, dl avocat Ion Nichita a ridicat, în interesele dlui Vasile Ursu, excepția de neconstituționalitate a sintagmei „sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult” din articolul 134¹² alin. (3) [*starea de ebrietate*] din Codul penal în fața Curții de Apel Chișinău.

6. Printr-o încheiere din 14 iulie 2020, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

8. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 134¹²
Starea de ebrietate

„[...]”

(3) Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l **și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult.**”

9. Prevederile relevante ale Regulamentului privind modul de testare alcoolsopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16 aprilie 2009, sunt următoarele:

„[...]”

2. În sensul prezentului Regulament următoarele noțiuni și termeni semnifică:

testarea alcoolsopică – acțiunile angajatului Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei persoane abilitate, instruite în modul corespunzător, orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat la persoana testată, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic.

examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei (examinarea medicală) – complex de acțiuni și procedee cu caracter medical, stabilite prin actele normative ale Ministerului Sănătății ce au drept scop determinarea și evaluarea stării de ebrietate a persoanei examinate.

[...]

4. Se atestă ca stare de ebrietate alcoolică:

[...]

b) cu grad avansat – în caz de depășire a concentrației de alcool de 0,5 g/l în sânge sau de 0,3 mg/l în aerul expirat.

[...]

5. Testării alcoolsopice, la decizia poliției sau altei persoane abilitate de a efectua astfel de testare, se supun următoarele categorii de persoane:

a) conducătorii de vehicule bănuți de consum de alcool, consum de droguri și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate;

[...]

c) persoanele implicate în accidente în traficul rutier, cu excepția accidentelor grave soldate cu traumatizarea sau decesul persoanelor.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției susține că textul „sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult” din articolul 134¹² alin. (3) din Codul penal este neconstituțională, pentru că legea penală nu reglementează modul de stabilire a stării de ebrietate.

11. Potrivit autorului, această omisiune duce la imposibilitatea persoanei de a-și determina conduita și modul de apărare.

12. În opinia sa, textul contestat încalcă articolele 1 [*statul Republica Moldova*], 20 [*accesul liber la justiție*], 21 [*prezumția nevinovăției*], 22 [*neretroactivitatea legii*] și 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult” din articolul 134¹² alin. (3) din Codul penal.

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care a fost constatată comiterea infracțiunii conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat (a se vedea *supra* § 3). Prin urmare, Curtea consideră că prevederile contestate pot fi aplicate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

18. Curtea observă că prevederile articolului 134¹² din Codul penal au făcut anterior obiectul controlului de constituționalitate. În acest sens, au fost pronunțate Deciziile de inadmisibilitate nr. 45 din 22 mai 2018 și nr. 17 din 10 februarie 2020.

19. De principiu, această situație nu poate să constituie un impediment pentru a solicita controlul de constituționalitate al unor prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate. În astfel de cazuri, Curtea trebuie să verifice dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind

admisibilitatea (a se vedea DCC nr. 124 din 25 noiembrie 2019, § 17; DCC nr. 25 din 2 martie 2020, § 19).

20. În această cauză, Curtea reține că autorul excepției de neconstituționalitate a invocat argumente noi.

21. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din Constituție în cauza concretă pendinte în fața instanțelor de drept comun (a se vedea DCC nr. 8 din 24 ianuarie 2020, § 27). Curtea trebuie să verifice, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate constituie o ingerință în vreun drept fundamental (DCC nr. 24 din 2 martie 2020, § 18).

22. Așadar, autorul excepției de neconstituționalitate susține că textul contestat contravine articolelor 1 [*statul Republica Moldova*], 20 [*accesul liber la justiție*], 21 [*prezumția nevinovăției*], 22 [*neretroactivitatea legii*] și 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] din Constituție, pentru că legea penală nu reglementează modul de stabilire a stării de ebrietate.

23. Sub acest aspect, Curtea notează că, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, Parlamentul are competența exclusivă de a reglementa prin lege organică infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora. Incriminarea faptelor și stabilirea pedepselor pentru acestea țin de competența Parlamentului și se întemeiază pe rațiuni de politică penală (a se vedea DCC nr. 36 din 19 aprilie 2018, § 26).

24. În consecință, Constituția nu impune legislatorului să reglementeze în Codul penal modul de stabilire a stării de ebrietate.

25. În schimb, Curtea notează că problema pusă în discuție de către autorul excepției de neconstituționalitate este reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16 aprilie 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei.

26. Astfel, conform punctului 5 literele a) și c) din Regulamentul menționat, testarea alcoolscoptică se aplică conducătorilor de vehicule bănuși de consum de alcool, consum de droguri și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate și persoanelor implicate în accidente în traficul rutier.

27. În acest context, Curtea reiterează că o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate acționa în mod izolat. Dimpotrivă, ea trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții incidente (a se vedea DCC nr. 14 din februarie 2020, § 27).

28. În cele din urmă, Curtea observă că criticile autorului excepției de neconstituționalitate vizează o problemă de interpretare și de aplicare a legii, care ține de competența instanțelor de judecată (DCC nr. 32 din 19 martie 2020, § 28; DCC nr. 68 din 15 iunie 2020, § 25; DCC nr. 92 din 30 iulie 2020, § 27).

29. Această constatare scutește Curtea să verifice incidența articolelor 1, 20, 21, 22 și 23 din Constituție, invocate de autorul excepției.

30. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a textului „sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult” din articolul 134¹² alin. (3) din Codul penal, ridicată de dl avocat Ion Nichita, în interesele dlui Vasile Ursu, inculpat în dosarul nr. 1r-305/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 22 octombrie 2020
DCC nr. 124
Dosarul nr. 127g/2020